Megyei körkép
Rovatvezető: Duba Réka
duba.reka@jamk.hu
34/513-677

VII. évf. 7-8. szám

2017. július-augusztus

KEMLIB

Nemzetiségek hete könyvtárainkban

DUBA RÉKA

2017-ben ismét megrendezésre került Tatabányán a József Attila Megyei és Városi Könyvtár szervezésében, a központi könyvtár fiókkönyvtáraival szorosan együttműködve a Nemzetiségi hét rendezvénysorozata. A több helyszínen zajló előadások felkarolták a Tatabányán és a megyében élő nemzetiségek szokásait, hagyományait. A programok élménygazdagsága, színessége osztatlan sikert aratott. Az egyes helyszínekről külön beszámolók születtek.

Szlovák nemzetiségi rendezvény: Rozpravky o zvieratkách – Mesék az állatokról

KISSNÉ ANDA KLÁRA

A III. Közös Bölcső címmel szervezett Városi Nemzetiségi Hét első rendezvényét a szlovák nemzetiségi kultúra bemutatásával 2017. május 29-én, a József Attila Megyei és Városi Könyvtár Fő téri központjában tartottuk.

A Bánhidai Fiókkönyvtár rendezésében bemutatásra kerülő előadás a fenti címmel a szlovák népmesék világát elevenítette fel *Krajczárné Száraz Erzsébet* pedagógus és a Vértesszőlősi Általános Iskola diákjainak előadásában. A rendezvényt *ifj. Gyüszi László*, könyvtárunk igazgatóhelyettese nyitotta meg, majd *Turainé John Katalin* alpolgármester köszöntötte vendégeinket. Felidézte városunk nemzetiségi napjaként ünnepelt Népek karácsonyát, kihangsúlyozva annak fontosságát, hogy ezáltal a nemzetiségek közelebb hozzák városunk lakóihoz hagyományaik, kultúrájuk egy-egy darabját.

Mazalin Zoltánné, a Tatabányai Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat elnöke köszöntőjében a helyi szlovákság történetéről, kulturális örökségéről beszélt, rámutatva a nemzetiségi hagyományok ápolására, melynek egyik legfontosabb, évente megrendezésre kerülő eseménye a Forgórózsa Pünkösd Bánhidán. A mindannyiunk által ismert rövid állatmesék – Mese a vörös tyúkocskáról; Répamese; Házikó, házikó ki lakik benned; Farkas és a kecskegidák – a Vértesszőlősi Általános Iskola és a Bánhidai Jókai Mór Általános Iskola diákjainak közreműködésével kerültek bemutatásra, dalokkal, tánccal fűszerezve, a finálében felkínálva közönségünk számára is a lehetőséget a bekapcsolódásra.

Fotó: Horváth Szabolcs

A vidám hangulatú előadást színesítette a dekoratív népviseletbe öltözött Bánhidai Szlovák Dalkör, *Csanálosi László* harmonika kíséretével. Közönségünk befejezésül, a fiatalabb és idősebb korosztály közös produkcióját követően egy ta-

vaszi népdalválogatást hallgathatott meg a kóruselőadásában, amely méltón zárta szlovák nyelvű hagyományőrző műsorunkat.

Roma nemzetiségi rendezvény: Indiától hazáig, amit a cigányságról tudni kell – Történelmi időutazás

Adorján Mária

2017. május 29-én délután a fenti címmel történelmi időutazáson vettünk részt *Rostás-Farkas György* kalauzolásával. A rendezvényt a Kertvárosi Bányász Művelődési Otthon felújítása miatt a Kőrösi Csoma Sándor Általános Iskolában tartottuk.

Előadónk 1949-ben született Újkígyóson. Újságíróként, szerkesztőként dolgozott sokáig. Cikkeiben mindig a szegény sorsú cigányok helyzetének javítására, és a számára oly fontos cigány kultúra és hagyományok megőrzésére hívta fel a figyelmet. Újságcikkek mellett harmincnál több kötete jelent meg, amelyek között találhatunk magyar és cigány nyelvű verseskötéteket, a cigányok szokásairól, hagyományairól szóló műveket. Részt vett a cigány-magyar szótár létrehozásában, cigány nyelvre fordított irodalmi remekműveket. Nevéhez fűződik az első, Magyarországon megjelent cigány nyelvű újság. Számos díjat, kitüntetést kapott. Jellemző rá, hogy a magas rangú elismerések közül a 2005-ben megkapott József Attila-díjra a legbüszkébb.

Az iskola könyvtárában 30-40 gyerek és tanár gyűlt össze. A gyerekek főként roma tanulók voltak, közülük többen felkészültek, és versei, rövid írásai előadásával kedveskedtek a vendégnek. Az előadás során sokat megtudtunk Rostás - Farkas György életéről, családjáról, barátairól. A cigányság hagyományaiból, szokásaiból is ízelítőt kaptunk. A költő felesége, Magdolna vetítéssel, és családi képek, baráti nyilatkozatok felidézésével színesítette az eseményt.

A költő előadásának fő mondanivalója az volt, hogy nincs különbség ember és ember között. Kiemelte, milyen fontos a cigányság számára a kultúra, a hagyományok őrzése. Többször is hangsúlyozta, hogy a legfontosabb az ember életében a szeretet. A rendezvény végén türelmesen válaszolt a gyerekek ki nem fogyó kérdéseire. És utána még a „kis költők” saját verseinek előadását is meghallgatta.

A könyvtár képviseletében *Kissné Anda Klára* virágcsokorral köszönte meg a segítséget a feleségének – éppen Magdolna napon. A jó humorú költő többször is tréfásan megjegyezte: „akinek nincs esze, annak van felesége.” Az előadás során látszott az a mély kapcsolat, ami összeköti a művészt párjával, s ez is példaértékű lehet a gyerekeknek.

Rostás-Farkas Györgyről Csejtei Zsolt készítette a fotót

Könyvei dedikálásával zárult az esemény, amelynek minden résztvevője örült az általa írott néhány kedves szónak. Maratoni két és fél órás rendezvény kerekedett, amelyen Rostás-Farkas György végig nagy lelkesedéssel, ízes történetekkel, szép versekkel tarkítva szerepelt.

Német nemzetiségi rendezvény: Német néphagyományok

Sóvágó Zsoltné

2017. május 31-én a József Attila Megyei és Városi Könyvtár Felsőgallai Fiókkönyvtárában *Busa Mónika,* a tatai Német Nemzetiségi Múzeum munkatársa tartotta meg bemutatóját. A foglalkozáson negyedikes gyerekek ismerkedtek a német nemzetiség hagyományaival.

Rövid történelmi áttekintés után a helyi szokások kerültek sorra. Szó esett az ünnepekről, a vallásról, az öltözködésről, az étkezésről. A sváb em-

berek mindennapjainak bemutatása után a gyerekek saját tapasztalataikat, az otthoni életüket mesélték el. Érdekes volt hallani, hogy a német nemzetiség kultúrája nem tűnt el nyomtalanul, több eleme tovább él napjainkban is. De nem csak a tatabányai, hanem távolabbi településeken élők német eredetű szokásairól is szó esett. Kecskéd és Harta német nemzetiségeinek bemutatása után a híres kalocsai hímzéssel és a hartai bútorokkal ismerkedtek meg a gyerekek.

Busa Mónikáról Duba Réka készítette a fotót

A program utolsó részében a bútorokon előforduló motívumok alkalmazásával egy füzetet készítettek a gyerekek. Az előadásból is kitűnt, mennyire fontos dolog, hogy megismerkedjenek a gyerekek a német kisebbségi szokásokkal, hagyományokkal és a tárgyi kultúra értékeivel, megtanulják azok tiszteletét és megbecsülését.

Lengyel nemzetiségi rendezvény: A krakkói szentek

Szlatárovics Mónika

Zsille Gábor rendezvényén ifj. Gyüszi László fényképezett

Az rendezvénysorozat június 1-én a JAMK Népház Úti Fiókkönyvtárában *Zsille Gábor* József Attila-díjas költő, műfordító, publicista előadásával folytatódott. Előadónk diavetítéssel mutatta be Krakkó nevezetességeit, melyek a magyar történelmi eseményekhez, uralkodókhoz, szentekhez köthetőek. Szent Hedvigről és Kingáról részletesen is mesélt. Zsille Gábor négy évig élt Krakkóban, így az előadás saját élményekből is táplálkozott. Előadása két nyolcadikos osztályt és az őket kísérő tanárokat is lebilincselte. Az osztályok az előadást később levélben is megköszönték.

A JAMK Népház Úti Fiókkönyvtárának közönsége

Görög nemzetiségi rendezvény: Az istenek köztünk járnak – Mitológia az ógörög mindennapokban

Nagy Éva

Az idei nemzetiségi héten június 2-án az Újvárosi Fiókkönyvtár a görög nemzetiséget mutatta be. Ebből az alkalomból kolléganőnk, *Bartók Gertrud* tartott egy érdekfeszítő, nem mindennapi előadást a fenti címmel.

Az előadásból megtudhattuk, hogy az ókori görög istenek „emberszabásúak” voltak, emberi tulajdonságokkal, emberi jellemvonásokkal bírtak, hasonlóképpen éltek, mint mi halandók. A vetítővásznon megjelenő főisten, Zeusz a macsó szerepében tetszelgett. Ő a főnök, az erős, a hatalmas, a nagyon szerelmes természetű, akinek temérdek gyermeke született, de feleségétől csak egy, Arész, a háború istene. Zeusz felesége, Héra a házasság, a család védelmezője házisárkány-

ként jelent meg előttünk, aki sokszor veszekszik férjével és jeleneteket rendezett. Következett Apollón, a celeb, aki mindenhez ért: oltalmazta az embereket a háborúban és veszedelmekben, meggyógyítja a betegeket, lantjátékával pedig senki sem vehette fel a versenyt. Jósdája világhíres. Ő volt a nap és fény istene, de tőle eredt az összhang, a biztonság is. A sorban Aphrodité, a plázacica következett, a szépség és szerelem istennője, akinek a férje a rút és sánta kovácsisten, Héphaisztosz.

Megismertük, hogy milyen volt az akkori nőideál, hogyan öltözködtek, mit viseltek, hogyan festették magukat a hölgyek. Héphaisztosz sántasága révén megtudtuk, hogy az akkori társadalom mennyire toleráns volt a sérült emberekkel.

A főbb istenségek közül találkozhattunk még Herésszel, a rosszfiúval; Athénével, a tanárnővel; a helyét nem találó Poszeidónnal; az alvilági figura Hádésszel; a gazdasszony Démétérrel; a tini Hébével; a sportoló Artemisszel; a részeges Dionüszosszal és a „self-made man” Héraklésszal, aki „megcsinálta magát”, hiszen embernek született és istenné vált, a görög mondák legnagyobb hősévé.

Bartók Gertrudról ifj. Gyüszi László készítette a fotót

A könnyed hangvételű, mai nyelvezetű előadás közelebb hozta és érthetőbbé tette a közönség számára a görög istenek mindennapi életét, párhuzamot vonhattunk a mai emberek viselkedése, jelleme és az ókori görög istenségek mindennapjai között és így mi magunk is elhittük, hogy az istenek köztünk járnak.

Ünnepi Könyvhét Dolák-Saly Róberttel

Kissné Anda Klára

Idén június 8-ától vette kezdetét a 88. Ünnepi Könyvhét és a 16. Gyermekkönyvnapok. A József Attila Megyei és Városi Könyvtár is készült rá. A Libri Könyvesboltok tatabányai üzletével fennálló jó kapcsolatnak köszönhetően a könyvtár már az Ünnepi Könyvhét első napjától akciós könyvvásárral várta a látogatókat. A csábítóan hívogató, könyvheti újdonságokkal megpakolt asztalok mellett *Goda Zsófia* üzletvezető és kolléganői csütörtöktől szombat estig, a teljes nyitvatartás alatt kínálták megvételre a könyveket.

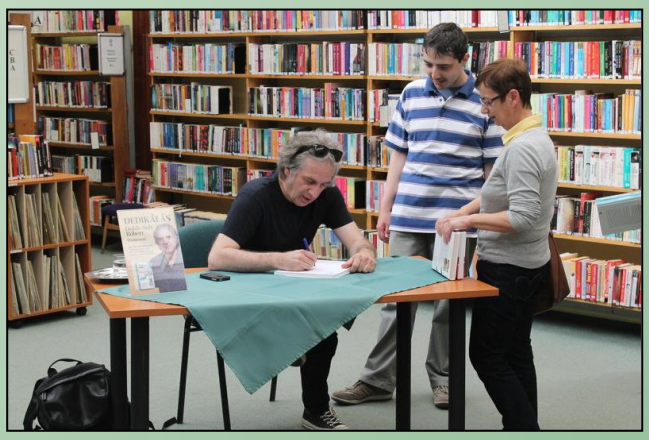

Dolák-Saly Róbertet Horváth Szabolcs fényképezte

Szintén a Librinek volt köszönhető, hogy 8-án délután *Dolák-Saly Róbert* dedikált a központi könyvtárban. A közkedvelt előadóművész, író, eMeRTon-díjas zenész, humorista, a L’art pour l’art Társulat egykori tagja, sokak Boborjánja bizony felcsigázta az érdeklődőket.

A könyvhét nyitó napján Tatabánya már nem az első helyszín volt számára, de aki megvárta őt, nem csalódott. Mindenkihez volt egy-két kedves szava, és nem tagadta meg önmagát, ezúttal is ízelítőt kaptunk humorából.

A természet intelligenciája – V. Öko-tábor

NÁSZ JÁNOS

Immár ötödik alkalommal rendezte meg a tatabányai József Attila Megyei és Városi Könyvtár öko-olvasótáborát, melyen tizenhárom fiatal vehetett részt Komárom – Koppánymonostorban a Fenyves táborban. A tábor megrendezése és tematikája szerves részét képezte a könyvtár 2010-től elkezdett környezettudatosító tevékenységének, mellyel a fiatalabb korosztályt ezen a módon szeretné érzékenyebbé tenni, és cselekvésekre ösztönözni környezetünk megóvása, védelme érdekében. A táborunkban történtekről, élményeinkről naplónk bejegyzései alapján adunk ízelítőt.

2017. július 17. hétfő - 1. nap:

Ideális környezetben, rekkenő hőségben érkeztünk meg Komárom – Koppánymonostorba, a Fenyves táborba. Az elhelyezkedést követően – egy kis csapatépítő játékkal fűszerezve – megbeszéltük a tábor rendjét és a következő napok feladatait, amiket közösen és egyénileg is meg kell oldanunk. Voltak közöttünk tapasztalt táborozók is. Mindannyian egyetértettünk abban, hogy a természet- és az olvasás szeretete és tisztelete, valamint tudás- és megismerésvágyunk hozott össze bennünket.

A tábort megelőzően a gyerekek személyesen is felkeresték a megyei könyvtárat, ahol bemutattam nekik a könyvtár ökorészlegét. Hangsúlyoztam, hogy a természettudatosítás a könyvtár egyik kiemelt feladata. A tájékoztató során bemutattam a könyvtár katalógusát és honlapját, ezen belül pedig a Fenntartható Jövőért rovatot, amiben az ilyen jellegű könyvek, cikkek, információk megtalálhatók. Majd megkerestük a galériában a korábbi táborokról készült képeket. Érdekes volt látni, hogy milyen sikeresek voltak 2014-ben és 2015-ben az ugyancsak Komáromban tartott ökotáborok, amelyek a Nemzeti Kulturális Alap jelentős támogatásával valósulhattak meg.

Minél többet tudni a bolygónk és hazánk, lakóhelyünk környezetéről! – ez volt az első nap bevezetőjének lényege. Tudvalevő, hogy négy alapvető elemből épül fel az anyagi világ, és ezek harmonikus együttműködését az emberi tevékenység teheti lehetővé.

Az első nap első előadását *Nász János*, a könyvtár ökológiai tájékoztatója tartotta meg. Tulajdonképpen **A Természet IQ-ja** könyv alapján mutattam be azt, hogy a darwini materialista evolúciós felfogás idejétmúlt. Az úgynevezett ösztönök, mint életprogramok, és a tanult, tanulható minták határozzák meg az életet, vagyis az intelligens tervszerű létezést. A könyv adaptációjából készült filmbe is belenéztünk. Egyébként ennek a könyvnek magyar szerzői vannak, és nemzetközileg is számos elismerést kapott már a film és a könyv. Az ezzel kapcsolatos információkat a világhálón kellett megkeresnünk. A könyv tartalmát heti elosztásban részletesebben is kitárgyaltuk.

Az esti megosztókörünkben a négy elem közül a **tűz**ről beszélgettünk. Szerepéről az életünkben, továbbá arról, hogy lehet jó barátunk, de veszélyes is, ha nem megfelelően alkalmazzuk. Ezt azért is hangsúlyoztuk ki, mert a régióban másodfokú tűzriadó volt érvényben. Mivel Arany János évfordulót is ünnepelünk idén, a házi könyvtárunkban megtalálható kötetében lévő, mindenki számára ismert öko-versével búcsúztattuk a napot: „Este van, este van, ki-ki nyugalomban…”

2017. július 18. kedd - 2. nap:

Az ébredést és a reggelit követően rendet raktunk konyhánkban és étkezőnkben. Táborvezetőként felhívtam a figyelmet a higiéniás szabályok betartására, amelyek kötelező érvényűek, főleg amikor 35 fok meleg van. A délelőtti foglalkozást *Vasadi Flóra* karate oktató tartotta, aki lelkes önkéntesként pár napot a táborunkban töltött. A mozgásról, testünk edzéséről, gondozásáról adott tájékoztatót. Ezután kiscsoportos foglalkozást tartottam. A foglalkozás témája: **Hogyan takarékoskodjunk az energiával otthon és az iskolában?** Egymásnak adtuk a szót körbe-

körbe. Nagyon jó példákat hallottunk, osztottunk meg. Például a mosógép vizét a kádban felfogva, majd vödrökbe kimerve, és azzal leöblítve a WC-t rengeteg ivóvizet lehet megtakarítani, sőt pénzt is. A délelőttbe még belefért egy óra a Dunában való megmártózásra. A folyó szerencsére elég közel volt hozzánk.

A csendes pihenőt követően a **víz** elemről beszélgettünk. Szerepe az életünkben óriási, hiszen víz alapú bolygón élünk, és a Földön minden életforma jelentős mennyiségben vizet tartalmaz, illetve ez adja az életfeltételek egyikét. Vannak olyan helyek a Földön, ahol kilométereket kell gyalogolniuk az ott élőknek, hogy megfelelő mennyiségű vízhez juthassanak. **A Természet IQ-ja** egyik fejezete is erről szól, valamint arról, hogy vannak olyan élettársulások (állatok, növények), akik egymást segítik az életük fenntartásában.

Az esti előadást ismét jómagam tartottam, az öko-életmódról beszéltem. A természet tiszteletét és szeretetét a megelőző civilizációk magukénak vallották, csak az iparosodás és az azzal járó vagyoni mohóság, felhalmozás során billent ki az egyensúly a természet kincseinek mértéktelen kiaknázásával. Hiszen nem annyit vett belőle ki az emberiség, amennyire szüksége volt. Beszéltünk az öko-lábnyomról is, mellyel kapcsolatosan cikkeket kellett keresniük az interneten és a könyvtár katalógusában. Majd említést tettem augusztus 8-ról, azaz a **Túlhasználati Napról** is. Ökológusok szerint ebben az évben eddig az időpontig tudja megújítani magát a Föld. Minden, ami ezután történik, azt a jövőből vesszük el. Az öko életmód nem azt jelenti, hogy kivonulunk a természetből, hanem azt, hogy a technika áldásait ne csak a saját kényelmünkre használjuk, hanem arra is, hogy tehermentesítsük bizonyos értelemben a túlzott energiafelhasználást.

Megosztókörünkben a **tudatos vásárlásról és fogyasztásról** esett szó. Mennyire helytelenül táplálkozunk és vásárolgatunk. Figyelni kell a mesterséges adalékokra, a cukorra, az energiaitalokra, a különböző ízfokozókkal telitűzdelt falatkákra, mert ezekkel nem tud mit kezdeni a szervezet, és méreganyagként elraktározza magában.

2017. július 19. szerda - 3. nap:

Délelőtti programként kitöltöttük a könyvtári öko-totót, ami kifejezetten a táborlakók korosztályának készült. Az év állatait és növényeit kellett kitalálniuk. **A megújuló energiáról és az ételpazarlásról, valamint a Föld napjáról** is szó esett. Azután folytattuk a könyv feldolgozását. Mitől intelligens a természet? Körforgásában rend van, és minden ehhez a rendhez igazodik, amíg nem avatkozunk bele drasztikusan. A természethez való alkalmazkodás sokat számít, de ha megbomlik az egyensúly, akkor az is kevés. Flóra még átmozgatott bennünket, azután fájó szívvel elköszönt tőlünk, hiszen nagyon megszerette a táborunkat. Még beszéltünk a bizalomról, mivel az önmagunkba és a társainkba vetett bizalom sokat számít, erősíti az egyént meg a csoportot.

Kora délután megérkezett *ifj. Gyüszi László*, a megyei könyvtár igazgatóhelyettese, aki majd a további programjainkban fog segíteni bennünket. A hőségre való tekintettel a délutáni foglalkozást a Duna partjára tettük át – árnyékos helyen és a vízben töltve időnket. A Dunáról esett szó, hiszen ez a csaknem 3000 km-es folyó Európa második legnagyobb folyója, 9 országon keresztül vezet az útja, és számos nagyváros, sőt több főváros is a partján terül el. Az interneten utánanéztünk a folyó földrajzi adatainak. Ezt követően megfigyeltük, hogy milyen madarakkal, állatokkal és érdekesebb növényekkel találkozhattunk. Ezt segítette a partra kivitt több állat- és növényhatározó könyv is. A nagy hőségben azt vettük észre, hogy nagyon sok kisbéka próbál a part menti átforrósodott növényekből a folyóba jutni. Egyik társunk kitalálta, hogy építsünk nekik kis, mesterséges medencéket ahhoz, hogy épségben oda is érjenek, ki ne száradjanak.

Este a megosztókörben a **föld** elemről beszéltünk. Arról, hogy minden, ami előttünk élt, annak a biológiai lebomlásából keletkezett a talaj, az egykor sziklákká szilárdult, kihűlt bolygón. És nagyon kell vigyáznunk a földünkre, mert ha teleszórjuk szeméttel és mérgekkel, akkor az a táplálékunkba is felszívódik**.**

ifj. Gyüszi László a magyar nyelv csodájára hívta fel a figyelmet. Kevés ilyen nyelv van, amely ilyen képgazdag és úgynevezett alkotó nyelv. Toldalékoló nyelvként véges elemből szinte végtelen számú szó, kifejezés alkotható. Ahhoz, hogy ki tudjuk magunkat fejezni pontosan és szépen, óvni, gondozni kell a nyelvünket. Külön kitértünk a rétegnyelvekre, így a diákok nyelvhasználatára, és az internetes nyelvre is.

2017. július 20. csütörtök - 4. nap:

Délelőtt a kiskönyvtárunkban Arany János verseskötetéből kerestünk olyan verseket, amelyek a tájjal, természettel kapcsolatos gondolatokat, sorokat tartalmaznak. Ezt követően a négy elemmel kapcsolatosan kellett megkeresniük szólásokat és közmondásokat a házi könyvtárunk egyik kötetében, másoknak pedig a neten volt ilyen feladata. Jó kis verseny volt. Aztán a hőségre való tekintettel a Dunapartra vettük az irányt. Legalább 10 madárfajt figyelhettünk meg, de persze a sirályokból és sasfélékből volt a legtöbb.

Majd könyvünk hátralévő részét dolgoztuk fel. Tehát egy intelligensen megtervezett világban élünk, ahol egy intelligens tervező által, az általa bennünk rejtőző kódolással célja van az életünknek. Hát nem egy könnyű olvasmány, de megéri fellapozni, és ezt követően megnézni az erről szóló filmet.

Délután a **levegő** elemről beszélgettünk. E nélkül nem lenne időjárás sem. Képzeljük el, ha nem fújna a szél, nem fodrozódna, hullámozna a víz, nem lenne változatos az időjárás. Örömünkre megérkezett *Nagy Ádám,* a T-SZOL Zrt. PR munkatársa, akit korábbi munkahelyéről, a könyvtárból és egy másik táborból már megismertünk. Bevezetőjében a kreatív gondolkodásról mondott néhány gondolatébresztőt.

Este megérkeztek a csillagászaink. *Moczik Csaba,* az MCE Felsőgallai Amatőr Csillagász Klub egyik vezetője gyönyörű előadást tartott a **Naprendszerről, a bolygókról, a galaxisokról, a látható univerzumról**, és arról is, hogyan működik a világegyetem. Bemutatta a csillagászat történetét és azt, hogy a történelem során az emberek hogyan figyelték meg az égboltot, miképp tették ismertté a csillagokat számunkra is. Ezt követően – szerencsénkre – az éjszakai égbolton ezek egy részét mi is megfigyelhettük.

2017. július 21. péntek - 5. nap:

Délelőtt újabb feladatot kaptak a gyerekek. Fenntartható energiákról szóló könyveket kellett keresniük a könyvtár katalógusában, továbbá az eddig elhangzottak alapján alternatív energiaforrásokat kellett ajánlaniuk egymásnak. **Lakóhelyzöldítés** volt a megbeszélésünk témája. Milyen érdekes, hogy mennyi területen tudnánk kiváltani a régi energiafajtákat, vagy felcserélni hatékonyabbakra. Természetünk, környezetünk óvása azért is fontos, mert bolygónk egy egységes ökológiai rendszer, amelyben számos élőlény társul, és kölcsönös előnyök alapján támogatják egymás életfeltételeit. Ha ez megbomlik, akkor károsan hat az egészségünkre is, mert az egészséges bolygó intelligenciája az egészséges életfeltételeknek kedvez.

A délutáni előadónk *Nagy Ádám* volt. **Álhírek és valódi hírek a neten** című előadásában számos olyan gondolat volt, ami ráébresztett bennünket arra, mennyire oda kell figyelnünk a hírforrásokra, hiszen a becsapás vagy csak a szórakozás miatti átverés káros következményekkel járhat. A fiatalság és naivság, hiszékenység nem menthet fel bennünket.

Este a Duna parton **Hej, Dunáról fúj a szél** címmel csoportos énekléssel és tábortűzzel búcsúztattuk a napot, majd összefoglaltuk az eddig hallottakat: az ismereteket, élményeinket. Korán le kellett feküdnünk, mivel másnap kirándulni készültünk, és csak délután érünk haza.

2017. július 22. szombat - 6. nap:

Kirándultunk Rév-Komáromba. *ifj. Gyüszi László*, a könyvtár igazgatóhelyettese, helytörténész volt a kalauzunk. Először is átkeltünk az Erzsébet hídon, amit Sissi királynőről neveztek el, aki nagyon szerette a magyarokat. Éppen akkor zajlott a vizes világbajnokság, amelynek az volt a mottója, hogy **a víz összeköt bennünket**. Ahogy ez a híd is, és azok a magyarok is, akik történelmi okok miatt a határainkon kívülre kerültek. Megnéztük Komárom – az egykori vármegyénk székhelyének – nevezetességeit és megálltunk a különböző emléktábláknál, szobroknál. Klapka, Lehár, Selye és mások neve néhányunknak ismerősen csengett. A történelmi belvárosban sétálva eljutottunk az erődig, majd visszatérve találkoztunk az éppen ügyességi vetélkedésen lévő fiatalokkal, akik **a szeretet öt nyelve vetélkedőt** tartották. Persze szlovákul szólítottak meg bennünket egy kézfogásra és egy ölelésre, mégis, amikor magyarul válaszoltunk, szinte mindegyik (a nevelőtanárok is) kifogástalanul válaszoltak ízes magyarsággal. Fel is tűnt nekünk, hogy az 'á' hangzót kissé másképp ejtik. Megtudtuk tábori vezetőinktől, hogy Csallóköz szélén végig ez a nyelvjárás jellemző, de Arany János gyönyörű nyelvét ez még szebbé, varázslatosabbá, változatosabbá teszi. Kis pihenő után késő délután értünk vissza a táborunkba, ahol meg is kaptuk az égi áldást. Este utoljára ültünk le együtt megosztókörünkbe, ahol megbeszéltük a napi és heti élményeinket. Majd kitértünk a digitális korra, amely bár sok előnnyel jár, de a naponta érkező milliárdnyi bites információból az ember csupán 2-4000-t tud csak feldolgozni. Ezért is fontos hogy a készülékeinket és kütyüinket elsősorban csak a nekünk fontos és hasznos dolgokra használjuk, mert elveszhetünk a sokaságban. Hajnalban egy hatalmas vihar száguldott át táborunkon, de szerencsére épp bőrrel megúsztuk.

2017. július 23. vasárnap délelőtt - 7. nap:

A gyors reggelit követően elkezdtük táborunk kitakarítását. A hulladékot eddig is – előre megfontolt szándékkal – szelektíven gyűjtöttük, és rendet tettünk magunk után. Még egy csoportképre is összeálltunk a pityergő esőben, mert életre szóló élményeket kaptunk egy olyan közösségben, ahol egy durva hang, kifejezés nem hangzott el, hiszen alapelvünk egymás tisztelete és elfogadása. Minden vélemény, gondolat, érzés ezt erősítette.

Végül, de nem utolsó sorban köszönetünket fejeztük ki azoknak, akik lehetővé tették a táborunkat. A szállásadónknak, a kiváló étkeket szállító étteremnek, több önkéntes előadónak, és fő támogatónknak, a Nemzeti Kulturális Alapnak. Immár ötödik éve segítik az ilyen jellegű táborok megvalósítását. Ne feledkezzünk el a tatabányai József Attila Megyei és Városi könyvtárról és munkatársairól sem, akik fáradtságot nem kímélően sok időt áldoztak ránk azért, hogy itt lehessünk. Annak érdekében, hogy minél tovább éljen ez az élmény és a kapcsolat közöttünk, a táborozók Facebook csoportot hoztak létre, ahol tartjuk folyamatosan a kapcsolatot. Tervezünk a közeljövőben találkozókat a könyvtárban és Tatabányán, valahol a város környékén, egy szép zöld övezetben.

A táborlakókról Szabó Miklós készítette a fotót

Megyei körkép

Rovatvezető: Duba Réka
duba.reka@jamk.hu
34/513-677

VII. évf. 7-8. szám

2017. július-augusztus

KEMLIB

Város-olvasatok – Pálfy Sándor előadásáról

Hámosné Szőke Anna

2017. május 15.-én a Helischer József Városi Könyvtárban Esztergom jövőképéről tartott előadást *Pálfy Sándor*, a Budapesti Műszaki Egyetem Urbanisztikai Tanszékének tanára. Az egyetemet képviselte *Dúll Andrea* környezetpszichológus szakértő is, valamint *Bánlaky Pál* az „Esztergom, a szent és gyámoltalan város" című szociológiai tanulmánykötet szerzője, akinek 1992-ben megjelent kutatása a mostani felmérés alapját szolgáltatta. A város képviseletében a rendezvényen *Eck András,* a Városfejlesztési Bizottság elnöke vett részt.

Érzelmi, szubjektív megközelítéssel vizsgálta városunkat 400 egyetemi hallgató. A 2015 őszén megkötött együttműködési megállapodás keretében 2016 tavaszán kereste meg az Urbanisztikai Tanszéket Esztergom polgármestere, *Romanek Etelka* és főépítésze, *Philipp Frigyes*. A felkérés a város jövőképének és az ahhoz vezető útnak a kutatására vonatkozott. A vizsgálat első része egy 102 oldalas tanulmányban már olvasható.

A fő kérdés hozzánk, esztergomiakhoz az, hogy **mitől érezzük, éreznénk jól magunkat városunkban?** Ennek megválaszolásához meg kell alkotnunk önképünket. A kutatás segít a célok meghatározásában, és megmutatja, hogy milyen irányban induljunk el.

Esztergom generációk óta cipeli az egyházközponti és államtörténeti múlt szerepeivel járó kötelezettséget, s az ezekhez kötődő – kívülről érkező és belső – elvárások országos szintű terhét. Önmeghatározása tehát nem csak az itt élőket érintő magánügy. Ennek megfelelően Esztergom helyzete sok szempontból nem vethető össze más, hasonló léptékű magyar városéval.

Látogatottsága ma is nagy, azonban az elemzések szerint az idegenforgalmi tendenciák rendkívül kedvezőtlenül alakulnak. A turisták száma folyamatosan csökken, az itt-tartózkodások időtartama rövidül. A város megtekintése nem a fő attrakciók, hanem a kínálatot kiegészítő programok között szerepel. Ma az utazások jelentős része szervezett keretekben zajlik, a célállomás nem maga a város, hanem elsősorban a Bazilika és környéke.

Kovátsné Várady Eszter igazgató köszönti a meghívott vendégeket és a közönséget

A város érezhető módon önkép- és szerepzavarral küzd, de külső megítélése is igen ellentmondásos.

A Budapesti Műszaki Egyetem Urbanisztikai Tanszéke a kutatást 2017. szeptember 30-ig fejezi be. A Múzeumok éjszakáján, 2017. június 24-én a Művelődés Házában fotókiállítás nyílik az egyetemi hallgatók esztergomi fényképfelvételeiből.

Pindroch Csaba az esztergomi könyvtárban

Hámosné Szőke Anna

Merő véletlen, hogy június 5-én *Herendi Gábor* rendezővel találkozhattunk a Comedium Corsón a Könyvtári Beszélgetések alkalmából, és június 13-án pedig *Pindroch Csaba* színészt láttuk vendégül. Kettejüket a „Valami Amerika” nagyjátékfilm kapcsolja össze. Jelenleg is együtt dolgoznak, forgatják a harmadik részt.

Pindroch Csaba a Temesvári Pelbárt Ferences Gimnáziumban tett érettségi vizsgát 1990-ben. Az esztergomi ferences rendház és barokk templom 300 éves jubileumot ünnepel. Épp aznap, június 13-án, kedden volt az ünnepi megemlékezések csúcspontja. Ünnepi menetben vitték a szerzetesek a konventkeresztet a városon keresztül a ferences templomhoz, és ünnepi szentmisét celebráltak.

A fotókat az eseményen Steindl Nóra készítette

A ferences diákévekre nagyon nagy büszkeséggel és szeretettel gondol vissza. Az iskola is viszonozza szeretetét; a gimnázium honlapjáról Pindroch Csaba fényképe mosolyog ránk. Az iskola falai között döntötte el, hogy színész szeretne lenni. Évekig próbált bejutni a Színház- és Filmművészeti Egyetemre, míg végül sikerrel járt. Ott szerezte színészi diplomáját 1997-ben. Az iskola után bizonyította tehetségét számtalan jelentős színházi alakítást nyújtva. Színházi szerepei közül a két leghíresebb a „Frankie és Johnny”, amiben a főszerepet kapta, majd utána „A vágy villamosa” című darab.

2002-ben a „Valami Amerika” című vígjáték hozta meg neki az igazi hírnevet, amiben Várnai Tamás filmrendezőt alakította. A film folytatását 2008-ban mutatták be a mozik. A „Kontroll” című filmben kapott még fontosabb szerepet 2003-ban. Bélus szinkronhangját adta a „Nyócker!” című animációs filmben. A Koltai Róbert rendezte „Megy a gőzös” című, 2007-es vígjátékában láthatjuk őt, mint Sándor. 2009-ben a „Szíven szúrt ország” című filmben kapott szerepet. Ez a film Marian Cozma kézilabdás haláláról szól. Szabó Győzővel láthatjuk legtöbbet szerepelni, összesen nyolc eddig elkészült filmben játszottak együtt.

Bánhidy Vajk kérdésére, hogy a színházat vagy a mozit kedveli-e jobban – azt felelte: „*a film olyan, mint a konzerv, a színház pedig olyan, mint a frissensült.”* Sokkal jobban szeret színházban szerepelni, mint filmekben. 2012-től a Thália Színházban játszik, 2014-től a Veres 1 Színház társulatának is tagja, és producerként is tevékenykedik. Most látható egyszemélyes darabja a „Segítség, megnősültem!” – amely igazi komédia. Elsősorban férjeknek szánja, hogy tükröt mutasson nekik. Várakozásával ellentétben azt tapasztalta, hogy a férfiak elég komor képpel nézik a vígjátékot, míg a nők nagyokat mulatnak rajta.

Valaha papnak készült. Ebből mára annyi maradt, hogy a színházat nem kutyakomédiának, hanem próféciának, tanításnak tartja. Don Quijote a szerepálma, bár soha nem játszaná el. A színészetben az őszinteséget és a tisztességet tartja a legtöbbre. Nyílt, bátor és erős egyéniséget ismerhettünk meg személyében.

Megyei körkép
Rovatvezető: Duba Réka
duba.reka@jamk.hu
34/513-677

VII. évf. 7-8. szám

2017. július-augusztus

KEMLIB

Az I. világháború Sík Sándor költeményeiben

Kerekesné Fuli Anikó

„Vén katonák közt pap vagyok…” – ezzel a címmel tartotta 2017. július 19-i előadását a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Csilla von Boeselager Gondviselés Háza Idősek Napközi Otthonában.

A kép forrása: Wikipedia; Piarista Rend Magyar Tartománya - Piarista Múzeum, CC BY-SA 3.0

Sík Sándor életútja, az I. világháború eseményeinek rövid áttekintése és a pap-költő sok-sok háborús verse tette színesebbé a résztvevők délelőttjét. Elhangzott, miként lett az ügyvédnek szánt fiatalemberből piarista tanár, a Magyar Cserkészszövetség elnöke, továbbá a katolikus templomainkban máig használt „*Szent vagy Uram*” egyházi népének gyűjtemény szövegeinek szerkesztője.

Nagy hatással volt életére szüleinek áttérése a zsidó vallásról a katolikus hitre, továbbá az, hogy miként élte meg a szerb Péterváradon töltött frontszolgálatot a pécsi királyi 19. honvéd („Fokos”) gyalogezrednél. Ahogyan az is hogy az elsők között vehette át 1948-ban – az 1848. március 15. centenáriumára alapított – Kossuth-díjat.

Az előadás – szokás szerint – beszélgetéssel folytatódott, hiszen a program célja nem puszta ismeretközlés, hanem közösségépítés is, ahol az érdeklődők feltehetik kérdéseiket, elmesélhetik a témával kapcsolatos élményeiket. Jelen esetben felidézhették kedvenc Sík Sándor verseiket.

A szervezők nagy örömére szolgál, hogy egyre többen látogatják havi rendszerességgel tartott programjaikat immár nemcsak Tatáról, de a környező kistelepülésekről is.

Szent Lászlóról az idősek napközi otthonában

Kerekesné Fuli Anikó

2017. június 21-én került megrendezésre a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár aktuális előadása a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Csilla von Boeselager Gondviselés Háza Idősek Napközi Otthonában.

A hangulatot a „Ki szívét osztja szét” című dal videoklipje alapozta meg, amelyet Koltay Gábor Sacra Corona című filmjének részletei tettek még hangulatosabbá. Ennek nyomán tettünk említést a Szent Korona egyesítéséről; István király, Imre herceg és Gellért püspök szentté avatásáról; László és Salamon harcairól. Ez utóbbi kapcsán elhangzott az is, hogy őt nem a ma közismert

Salamon toronyba zárták be, hiszen az csak jóval később, a tatárjárás után épült.

Szó esett a Szent István által kezdeményezett vármegye-rendszer és a kolostori iskolák továbbfejlesztéséről, a határőrvidék megerősítéséről, Szent László hermáiról (az eredeti fa hermáról, amely egy 1405-ös tűzvészben megsemmisült; a győri, majd a váradi herma készítéséről és sajátosságairól. A győri herma 2011-es felnyitásáról, az ereklye antropológiai és orvosi vizsgálatairól, majd a vizsgálati eredmények alapján elkészített plasztikus arcrekonstrukcióról és portréról.

Szent László győri hermája. Ismeretlen középkori mester munkája. A kép forrása: Wikipedia.

A teljesség igénye nélkül felsoroltuk, kiknek a védőszentje Szent László. A lövész katonák említésével már át is tértünk a közismert, s kevésbé ismert legendákra, mint például a Szent László füve, a kerlési kaland, a csodás vízfakasztás, Szent László pénze, a tordai hasadék, a Dubnici krónika patrocinium-csodája, stb. Ezekből részletek is elhangzottak. A lovagkirály hagyományait ma is számos módon ápolják. Ezek áttekintésével folytatódott az előadás:

- A tatai Kőkúti Általános Iskola és a somogyvári Szent László Általános Iskola aktív testvériskolai kapcsolatokat ápol.
- A Szent László Szövetség működése.
- A tatai MH 25. Klapka György Lövészdandár és a Tatai Tömegsport és Tájfutó Honvéd Sportegyesület által életre hívott, s évről-évre sokakat megmozgató Szent László Menet.
- A győri Szent László Napok hagyományőrző rendezvényei.
- A Magyar Katolikus Egyház Szent László-emlékévének várható programjai: pl. a győri Richter-teremben megrendezésre kerülő Illei János:„Salamon király, Lászlónak foglya” című zenés történeti játék,
- A püspöki szentmise és körmenet.

A programot az idősek napközi otthonában a nagy meleg ellenére is sokan keresték fel. Az előadás után beszélgetés indult, melyen szóba került a Könyvtár következő rendezvénye is.

Fuliné Kerekes Anikó előadóról Horváth Tamara készítette az eseményen a fotót

Az államalapítóra emlékeztünk

Kerekesné Fuli Anikó

Szent István királyról és az államalapításról tartottunk előadást 2017. augusztus 16-én a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Csilla von Boeselager Gondviselés Háza Idősek Napközi Otthonában.

Bevezetésként szó esett a nagyfejedelmek koráról, az akkor elterjedt vallásokról és arról, hogy Géza fejedelem miért a nyugati kereszténységet választotta az ortodox kereszténységgel szemben. Majd áttekintettük Szent István életútját, megkeresztelését, s az azt övező Tata-legendát; gyermekkorát és neveltetését, valamint azt, hogy miért épp Gizellát, II. Henrik bajor herceg lányát

vette feleségül. Átbeszéltük a szeniorátus elvét és az azt felváltó primogenitúrát, a levirátus jogszokását, s az ezekből fakadó belharcokat. Szó esett továbbá Szent István koronájáról, a vármegyerendszer és az egyházszervezet kiépítéséről, első királyunk törvényeiről, Imre herceghez intézett intelmeiről, majd a herceg haláláról és Magyarország Szűz Mária oltalmába való ajánlásáról. Végül beszéltünk még államalapító királyunk, Imre herceg, Gellért püspök s a zobori remeték szentté avatásáról, majd Szent István tiszteletének alakulásáról történelmünk folyamán. Azért, hogy a legendák még szemléletesebbek legyenek, a résztvevők kezükbe vehették, megismerhették könyvtárunk Magyar Legendáriumát is.

Ahogy az évszázadok során mindig, Szent István megítélése napjainkban is megosztja a közvéleményt. Ezt tükrözte az előadást követő beszélgetés is, amelyen számos kérdést vetettek fel az érdeklődők. S épp ez az aktivitás az, ami újra és újra meggyőzi a programok szervezőit a rendezvények szükségességéről.

Szent István egyetlen fennmaradt korabeli ábrázolása a koronázási palástón; ismeretlen mester munkája. A kép forrása: Wikipedia

Kerekesné Fuli Anikó előadóról Horváth Tamara készítette a fotót